

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

[illegible]

Pomota ali — zlobnost.

Ko so šli pri Glavnem volilnem odboru v Mariboru glasove strank, se je vrnila skrajno nezaslišana „pomota“ v to seštevaje. Imenitni računarji so se „amotili“ naši stranki v škodo vedoma ali nevedoma — tega ne vemo — za celih 1794 glasov, kar je imelo za posledico, da so se liberalni listi silno razveselili izgube našega osmega poslanca. Dobili smo v resnici 28.938 glasov, našli so jih pa le 27.144.

Traževno je poslanec poslanec dr. Hohnjec dne 5. t. m. ministru Draškoviču protestno brzojavko, v kateri je zahteval takojšnjo revizijo štetja. Številke revidirajo že prično in bomo brezovimno doživeli še marsikaj zanimivega. Po naših prvotnih in natančnih računih nam gre na Stajerskem 8 mandatov in ne 7. Svoj 5. mandat bi morala pustiti splavati po vodi Samostojna, ki dobi samo 4 poslance.

Jasnosti hočemo!

12. Beograda prihajajo zelo resna poročila. Ministrstvo se posvetuje in sklepa, kakšna bo notranja uprava naše države: ali bo imelo ljudstvo kaj pravice ali ne, ali bomo imeli centralizem ali samo-pravo.

Naš voditelj dr. Korosec je podal pismene predloge in kdor jih je čital, je moral reči: to je edini pravilni način ureditve naše države, ker se ljudstvo res samo upravlja. Proti njemu so nastopili demokracije, ki hočejo centralizem in uradniško vladno. Posebej je nastopil dr. Kukovec in se izrekel proti temu, da bi ljudstvo dobilo pravice in za centralizem in uradniško vladno.

Najvažnejše v njegovi izjavi pa je, da naglaša, da morajo centralizem in uradniško, ne od ljudstva izvoljene in ljudstvo odgovorno vlado tudi Samostojni in Narodni socialisti. Ta izjava je velevažna, kajti dvoje je mogoče: 1. ali je dr. Kukovec imel pooblasti lo. o. odnosno dogovor, da je tako izjavil, 2. ali pa se je naravnost v ministrstvu zlagal.

Mi povdarjamo jasno in glasno: Samostojna je bila v volilni boj z geslom: „Proč od Srbov“, doktor Korošec nas je prodal Srbom, mi hočemo biti sami gospodarji s svojimi zadevami. Ako je sedaj vodstvo Samostojne dalo pravico, da se izjavlja v njenem imenu dr. Kukovec za uradniško vladu, za centralizem in proti ljudski vladi, potem je zgrešila nad ljudstvom laž in prevaro, kakoršne politična zgodovina Slovencev ne pozna. Mi ne moremo verjeti, da se je zgodila ta prevara, zato javno vprašamo vodstvo Samostojne: „Ima dr. Kukovec, kot vodja protikmečke, meščanske liberalne stranke pravico, da se izjavlja tudi v imenu Samostojne za ogabni centralizem in

tirokratizem?" Dvoletnosti ne bomo trpeli in v kratkem bo grmelo po naši domovini, kakor še nikoli, ako mislite, da boste varali ljudstvo.

In Narodni soborci? Kje je vaša neodvisnost od onih elementov, katerih koruptnosti in škodljivo - sti niste zamogli dovolj ostro obsojati? Hočete se na - prej korupcijo in protekcijo, ker se oglašajo reprezen - tant stranke, ki je kriva najslabše državne uprave?!

Obračamo se do vseh resnih, pametnih in treznomislečnih, naj dobro in pazno zasledujejo kretanja v politiki tam doli v Beogradu. Bodimo bdeči, da nas ne prevargijo!

Izgovor zakrknjenih liberalcev: klerikalci ho-
čejo samoupravo, ker njim paše, pač prav nič ne ve-
lija in le duševni revčki so zmogni tako govoriti. Mi
hočemo samoupravo in pametno gospodarsko in poli-
tično vreditev države zaradi ljubezni, ker vemo, da
je to na ta način mogoče napredek in blagostanje, s
tem pa zadovoljnost ljudi in moč države. Za pred-
volitvami mislo nikoli sami odločevali, sedaj smo tudi
le relativno najmočnejša stranka. In če bodo drugi
pri nas boljše politično gospodarili, bodo vladali oni,
ako bomo mi imeli zaupanje ljudstva pa bomo gospo-
darili mi.

Jasnosti hočemo mi, jasnosti in doslednosti ho-
če ljudstvo.

Na delo za mlado dušo in telo!

Razne politične stranke se še sedaj niso strezile iz volilnega meteža in praznovale po svojem časopisju svoje zmage, četudi so politično smrti po

vazi kot n. pr. pri liberalcih. Glede naše Ljudske stranke in Kmetijske zveze smo že približili dejstvo, da smo ostali kljub Sesteremu političnemu nasprotstvu tudi po končanih volitvah najmočnejša in vodilna stranka našega krščanskonarodno zavednega slovenskega ljudstva vseh slojev in stanov.

Kot resno delavna stranka se ne bomo zaganjali v razbirkane, neistinite zmagolice naših političnih nasprotnikov, ampak bomo uprli svoj narodno delavni pogled nazaj na ono mesto, kjer smo prekinili naše izobraževalno delo, za nekaj mesecev vslopa v volilno borbo.

Ako se ozremo malo nazaj na vrste naših vrlih y volitveni borbi hvalevredno preizkušenih mladinskih organizacij, si moramo kot zmagovalna stran ka življenja ter bodočnosti poklicati v spomin naše programatično geslo: Naprej z našo dobro mladino za kršćansko narodnimi, kulturnimi ter gospodarskimi cilji! Vse naše mladinske organizacije, ki so bile v vroči volilni borbi za izvojevanje zmage našemu poštenemu in naš narod rešilnemu programu, moramo popeljati nazaj za surovo volilno fronto, da se oddajajo na duši in telesu.

Duševni povolitveni oddih naših mladinskih organizacij bodi oživiljenje izobraževalnega dela v prebiranju našega časopisja, dobrih knjig, v prirejanju podučnih predavanj, porazgovorov itd. Saj ravno ta volilni boj nam je dokazal, koliko pravih ljudskih govornikov za naše politično delovanje so nam dala naša izobraževalna društva, ki so se poživila v kratki povojni dobi. Bodimo uverjeni, ako bomo z vso vnemo in navdušenostjo nadaljevali prebujo duha naše duševno zdrave kmetske mladine, bodo pri prihodnih volitvah nastopili že lahko na celi politični bojni črti naši kmetijski fantje in moške, katere so izsolale domače univerze naših bralnih društev, orlovskih fantovskih večerov, Mladenjskih in Dekliških zvez. Za ideal mladinske izobrazbe nas mora navdušiti zavest da je naša Ljudska stranka, oziroma Kmetiska zveza doslej edina skrbela za duševno vzgojo, napredek in precvet našega kmetijskega ljudstva.

Liberalci, samostojni in socialisti nimajo pokazati niti enega izobraževalnega društva, niti ene mladinske organizacije na deželi, ampak ostanejo tudi po volitvah pred duševnim rešetom ljudske hujskarije, praznih obljub in podpihovanja žrjavice občnega nezadovolja.

Edino na zastavah Ljudske stranke in Kmetske

sino izgubili svoje vojvode. Od tedaj nam je vladal
in peš nemški bič.

Zdaj smo svobodni, Bogu čast in slava! In u-
jeinjani smo, združeni trije bratje. Da se pu sklen-
jena vez ne zrahlja, je treba ljubezni. In tretja je
previđenost in modrosti. Ko bi bilo i prve i druge
več. Morda manjka celo bolj druge nego prve.

V sreč boli človeka, ki ljubi našo novo domovino in ji želi vse najboljše, najstijajnejši razvitek in preuspel, ako vidi, kako se množijo neprevidnosti in nepremišljenosti, ki bi mogle to vez zrahljati. Kako na, krepi to vez, če naročijo naši in hrvatski zdravniki pri bratih Čehih sestavine zdravil, da bi jih na novo ustanovljena tovarna — pri Karlovcu neke bo na, brže — predelala v toll potrebna zdravila, in jim Čehi res bratsko ustrežejo, a jim naša carinska uprava zaračuna kar 200.000 K carine?! Toliko carine, da bo stala steklenica sirolina, ki so nam jo dali Čehi za 7 K, pri nas — 70 K! Ali so v Jugoslaviji zdravila tak luksuz? Kako naj krepi to vez, če carinska oblast gazo, nežno tkanino, ki služi za obvezo ranam in je zdravnikom dan na dan potrebna kot vsakdanji kruh, na meji zavrne, češ, to je luksuzno blago! Ali so ti ljudje še pri zdravi pameti? In če siare cevi za centralno kurjavo v kakih bolnišnicah leže pri carinarni v Mariboru pol leta, bolniki pa od mraza — umirajo!

Bratie, pri milosti božji, nikar tako! Uničujete našo državo, lahkomišno jo trgate na kosce.

Najbolji goreča naša molitev na praznik našega
ujedinjenja je bila, je danes in bo še: daj nebo naši
državi modrih krmarjev!

Ali jih po nedeljskih volitvah smemo pričakovati?

LISTEK.

Druga obletnica ujedinjenja

V sredo je praznovala Jugoslavija drugo oblet-
nico našega ujedinjenja. Dne 1. decembra 1918 ob 8
uri zvečer se je namreč posebno odposlanstvo Narod-
nega veča ali zastopništva v Zagrebu, ki je bilo ted-
aj najvišja oblast za Hrvate in Slovence, poklonilo
v Belgradu regentu Aleksandru ter zaprosilo, da naj
sprejme Srbija pod svoje okrilje tudi Hrvate in Slo-
vence, in naj on v imenu Njegovega Velikanstva kra-
lja Petra svečano proglaši slovesno končno ujedinje-
nje ali združenje troimenega naroda: Srbov, Hrvatov
in Slovencev.

Zakaj so pač naši in hrvatski zastopniki storili ta važni zgodovinski korak? Zato, ker so uvideli, kar smo čutili mi vsiki: smo bili priče, kako so stegali: Lahji, Nemci in Madžari svoje zemljelačne roke po po naši domovini, da je naša rešitev in naša moč edino le v združenju, v edinosti; v needinosti, v razcepljenosti naš narodni pogin.

Saj nas uči isto zgodovina.

Domovina naših pradedov so bile neizmerne se-
danje ruske stepe severno od Karpatov med Vislo-
Dnjeprom, Desno in Zapadno Dvino. Od tam so se
razšle mogočne čete proti jugu, severu in zapadu.
Pradedje Jugoslovancev so zasedli balkanski polotok,
in so jih Grki imenovali Sklavenci, Rimljani Venedi.
Ker so bili tedaj še edini, so bili tudi močni in so s
tako mladeniško močjo in silo butali ob vrata bizan-
tinskega cesarstva, da se je zlasti za vlade učenega
in mogočnega cesarja Justinijana I. (527—565) in He-
ralija (610—641) tresel pred njimi sam Carigrad, ki

se ga opetovano oblegali, deloma v zvezi z Avari in Perzi, katere so naši pradedje na svojih šajkah prevažali čez Bospor, morsko ožino pri Carigradu.

Dalje nam sporoča učiteljica narodov — ko bi bila učiteljica tudi nam — zgodovina, kako zmagovito so se borili in bili severni (Cehi) in južni Slovani pod kraljem Samom (623—638), čigar kraljestvo je segalo od srednje Labe in gorenje Visle na Češkem do Save in Kolpe na jugu, zoper Franke in Avare. — Frankovski kralj Dagobert je iz strahu pred Slovani poklical celo Longobarde na pomoč. Pa mu tudi to ni pomagalo, Franki so bili pri Vogitisburgu na zapadni češki meji od združenih Slovanov popolnoma pobiti l. 630.

V 9. stoletju je združil veliki Ljudevit Posavski (816—823) Slovence, Hrvate in Srbe pod svojim krepkim žezlom. Od našega Triglava in naše Soče doli do srbskega Timoka se je razprostralo njegovo kraljestvo. In zopet se je sijajno pokazalo, kakšna moč je v združenju. Da bi si Franki podvrgli močno utrjeno Sisek, središče Ljudovitove oblasti, so pošiljali nadenj vedno nove voje trupe. Ko se je l. 822 pomikala že deseta vojska iz Italije proti Sisku, se je Ljudevit vendar zbal, da njegove hrabre čete, ki so že prelokomrat kljubovale številnim sovražnim trumam, toliko premoči ne bodo kos. Umaknil se je iz Siska na jug k Srbom, hoteč pri njih počakati ugodnejše prilike za boj. Na nesrečo Jugoslovancev ga je v primorski Hrvatski nenadoma dohitela prezgodnja smrt. In zdaj ni bilo več moča, ki bi s svojo močno osebnostjo dajal Jugoslovane in se ustavil Frankom. Zlasti Slovenci smo po smrti Ljudevitiho hudo trpeli. Naši plemiči so izgubili posestva, ki so jih Franki darovali nemškim grofom in se je teh že tedaj zapodilo polno v naši domovini. V Karantanli (na Koroškem)